

ЦЭНТРАЎ УЛАДЫ НА ПАЛІТЫЧНЫХ АБШАРАХ УКРАЇНЫ ДАСТАТКОВА. ВОСЬ ТОЛЬКІ САМОЙ УЛАДЫ – БРАКУЕ

Дзяржаўную граніцу паміж нашай краінай і яе паўднёвай суседкай перасякаць давялося ноччу. І праз колькі кіламетраў, ужо бліжэй да Кіева, я спаўна адчуў узровень развіцця рэкламнага рынку ва Украіне – у вачах замігцела-застракацела ад плакатаў ды білбордаў, усталяваных узбоч дарогі. Яркія, ярэстыя, рознакаляровыя... У цемры яны здорава адцягвалі ўвагу ад дарожных знакаў і паказальнікаў і, далібог, не столькі інфармавалі, як раздражнялі. Аднак адзін шэдэўр сапраўды ўразіў. На белым фоне чорныя літары сцвярджалі: «Яны руйнуюць. Яна працуе». Яшчэ праз колькі кіламетраў: «Яны балбочуць. Яна працуе». А потым – «Яны здраджваюць. Яна працуе», «Яны блакіруюць. Яна працуе»... Усе 1200 кіламетраў украінскіх дарог мяне суправаджаў напамін пра тое, як яна шчыруе! Хто «яна» такая? Ніякіх тлумачэнняў, ніякіх подпісаў. І толькі ў Крыме, набыўшы ў кіёску стос газет, разабраўся: гэты ўкраінскі «энерджайзер», гэтая нястомная і ўсюдыісная працаўніца – не новая мадэль пральнай машыны і не батарэйка павышанай ёмістасці, а... прэм’ер-міністр Украіны Юлія Цімашэнка.

РАЗГАР ГОНКІ, ЯКАЯ НЕ ПАЧАЛАСЯ

Зрэшты, піяршчыкі Цімашэнкі – проста самыя крэатыўныя. Яшчэ не «засвяціўшы» імя сваёй кліенткі, яны паспелі прыцягнуць да яе ўвагу ўсёй краіны. Аднак Юлія зусім не адзінокая ў сваім жаданні нагадаць пра сябе – кампанія на ўкраінскіх дарогах і вуліцах гарадоў у яе багатая. Вось Віктар Юшчанка з білборда ў кустах нешта шчыра зычыць суграмадзянам. А вось і былы кіраўнік Нацбанка, а сёння палітык без афіцыйнага дзяржаўнага крэсла Сяргей Цігіпка абячае адказаць на любыя пытанні, якія хваляюць людзей. А яшчэ – Арсень Яцанюк, Уладзімір Ліцвін, Павел Сіманенка, Наталля Вітрэнка... І, вядома ж, Віктар Януковіч, які з нейкай непадобна «саўковай» непасрэднасцю са шматлікіх плакатаў абвешчае: «Крыму –

мир! Крымчанам – благополучия!». Як той казаў, а хто ж супраць?!

Дзень выбараў Прэзідэнта Украіны прызначаны на 17 студзеня 2010 года, таму афіцыйна ў канцы жніўня – пачатку верасня перадвыбарная кампанія ў краіне быццам бы і не ідзе... Прынамсі, усе будучыя прэтэндэнты на вышэйшую пасаду паспелі толькі заявіць пра тое, што збіраюцца пазмагацца за прэзідэнцкі пост у хуткім будучым. Але і палітолагі, і аглядальнікі, і простыя ўкраінцы выдатна разумеюць, што гонка за кіёўскую рэзідэнцыю ўжо даўно і паспяхова стартвала, і кожнае прылюднае слова, кожны публічны ўчынак будучых кандыдатаў – гэта іх сённяшні ўклад у заўтрашнюю перамогу. Ці паражэнне...

Безумоўна, наглядальнікам унутры Украіны прасцей і лягчэй аперыраваць фактамі, чым мне, грамадзяніну іншай краіны. Выбары свайго Прэзідэнта – унутраная справа ўкраінскага народа, і любое расшэнне, якое ў выніку ім будзе прынята, заслугоўвае павагі і прызнання. Таму, не прэтэндуючы на выказванне ўласных меркаванняў і не аддаючы перавагу якому-небудзь з кандыдатаў, проста паспрабую перадаць атмасферу гэтай Вялікай гонкі, удзельнікі якой, мяркуючы па ўсім, не будуць надта цырымоніцца ў выбары сродкаў дасягнення сваёй перамогі.

ЛІНІЯ ПАДЗЕЛУ

Левыя і правыя, кансерватары і дэмакраты... Здаецца, у сённяшняй Украіне традыцыйнае размежаванне палітычных сіл па шкале сацыяльных каштоўнасцей ужо даўно не спрацоўвае. Самыя розныя сілы – ад камуністаў Сіманенкі і сацыялістаў Мароза да «рэгіяналаў» Януковіча і «блокаўцаў» Цімашэнкі – па чарзе выступаюць «левымі» ў тым сэнсе,

што сваім прыярытэтам яны называюць сацыяльную палітыку.

Напрыклад, фракцыя Партыі рэгіёнаў увесь пачатак верасня блакіравала трыбуну Вярхоўнай Рады краіны, паралізаваўшы тым самым работу парламента. Мэта, быццам бы, самая высакародная – прыхільнікі Януковіча патрабавалі ад урада неадкладнага павышэння мінімальнай зароботнай платы, пенсій і выплат сацыяльнай дапамогі. Дэпутаты Партыі рэгіёнаў заклікалі ўкраінцаў пікетаваць парламент, які адмаўляецца ісці на гэты крок. Ганна Герман, адна з лідэраў партыі Януковіча, у запале папулізму нават паставіла пад пагрозу цэласнасць кашалькоў сваіх калег, зрабіўшы праз прэсу надзвычай гучную заяву: «Я звяртаюся да самых бедных пенсіянераў, да мнагадзетных мацяроў і інвалідаў – прыходзьце да Вярхоўнай Рады 27 чысла кожнага месяца і забірайце ў дэпутатаў свае грошы». Словам, здавалася б, «адзін – нуль» на карысць партыі Януковіча.

Але хто не жадае даваць людзям грошы? Хто супастат? Вядома, урад, Прэзідэнт і астатні склад Рады. «Хто не з намі, той супраць нас». Вось толькі ў гвалце, узнятым «рэгіяналамі», ці пачуе электарат, што грошы на павышэнне зарплат і пенсій у бюджэце краіны проста адсутнічаюць? Што механічнае ўключэнне друкарскага станка для выпуску незабяспечаных грыўняў яшчэ мацней раскруціць інфляцыю, якую і без таго адчувае на ўласнай скуры кожны жыхар краіны. І што адзіны сродак здабыць дадатковыя фінансы – узняць падаткі на тытунь, алкаголь, бензін. І калі менавіта да гэтага штурхаюць урад прыхільнікі Януковіча, то Блок Юліі Цімашэнкі катэгарычна не згодны спіхваць краіну ў фінансавую бездань. І гэтую пазіцыю праўрадавай фракцыі, няхай, павінна належным чынам ацаніць тая частка электарату, якая знаёмая з элементарнымі законамі макраэканомікі і жыццёвай логікі.

З другога боку, і Цімашэнка, як кожная сапраўдная жанчына, выдатна ўмее валодаць і пугай, і пернікам, а таму ад «сацыялкі» не адмаўляецца. У абставінах фінансавога крызісу і бюджэтнага дэфіцыту яна ўсё ж

здалела знайсці 6 млрд. грыўняў, якія выдзелены Дзяржкамзему Украіны. На гэтыя грошы яшчэ ў бягучым годзе чыноўнікі павінны забяспечыць усіх уладальнікаў зямельных участкаў неабходнымі дакументамі аб дзяржаўнай рэгістрацыі іх надзелаў. Пры гэтым чыноўнікам на месцах забараняецца браць з людзей грошы не толькі за афармленне і выдачу дзяржаўнага на зямлю, але і за адпаведныя паслугі па падрыхтоўцы дакументацыі. Па ацэнцы Сакратарыята Прэзідэнта, свае ўчасткі яшчэ не паспелі аформіць каля 7 млн. грамадзян краіны. Цяпер яны зрабляць гэта абсалютна бясплатна. Можна толькі ўявіць сабе, як у выніку гэтага кроку ўрада пашырыцца колькасць прыхільнікаў спадарыні Юліі як будучага кандыдата ў Прэзідэнты! Значыць, атрымліваецца, што лік з падачы Цімашэнкі зноў стаў «адзін – адзін»?

Дэбаты
ў Вярхоўнай
Радзе Украіны

Не зусім так. Ці, дакладней, зусім не так, бо лік у процістаянні прэтэндэнтаў на пасаду Прэзідэнта трэба весці абсалютна не з той адзнакі. Таму што якраз не пытанні сацыяльнай справядлівасці і грамадскага дабрабыту будуць вызначальнымі ў гэтай гонцы.

Не сакрэт, што практычна ўсім прэтэндэнтам на галоўную дзяржаўную пасаду не стае асабістай сціпласці ў матэрыяльным плане. Ніхто з іх не з'яўляецца тыповым прадстаўніком народа, які жыве ад зарплат да зарплат і лічыць кожную грыўню ў кашальку. Украінская прэса, напрыклад, даўно перастала звяртаць увагу на тое, у касцюме якога дызайнера за якую колькасць тысяч еўра з'явіўся ў публічным

месцы той ці іншы палітычны дзеяч. Не цікава! Грамадствам успрымаецца ўжо проста як існасць, што ў кожнага больш-менш значнага чыноўніка ці дэпутата ёсць маёмасць, якая простым смяротным нават і не снілася. Кіеўскія дзелаваы газеты сёння робяць тыраж не на тым, што выкрываюць чарговага нечаканага багацця сярод вядомых палітыкаў: яны проста адсочваюць, як пераходзяць прадпрыемствы і фірмы са сферы ўплыву аднаго дэпутата да другога, ад аднаго губернатара да іншага...

На гэтым фоне гучныя заявы Юліі Цімашэнкі пра тое, што яна здолела справіцца з рэйдэрскім захопам НАК «Надра Украіны», які спрабавалі здзейсніць прадстаўнікі Партыі рэгіёнаў, ці пра тое, як Кабінет Міністраў вярнуў у дзяржмаёмасць урадавую рэзідэнцыю «Межыгор'е» плошчай 140 га, незаконна прыватызаваную ў свой час Януковічам, ужо не ўспрымаюцца грамадствам з належнай увагай. «Ты адабрала нешта ў Януковіча? Нічога, прыйдзе час – адбярэць і ў цябе», – так ці прыблізна так разважае сярэднестатыстычны ўкраінец. Недавер да прадстаўнікоў палітычнай эліты сёння дасягнуў ва Украіне рэкордных маштабаў, і мясцовыя аглядальнікі абсалютна не выключаюць, што большасць галасоў першага тура прэзідэнцкіх выбараў атрымае кандыдат «супраць усіх». Такое развіццё падзей магло б стаць асвятляючым душам для ўсіх буйных ігракоў палітычнага поля, ды толькі ачомацца наўрад ці хто тут пажадае. Або, наўрад ці здолее...

А лінія падзелу інтарэсаў выбаршчыкаў усё ж ва Украіне існуе. І пралягае яна недзе на восі каардынат паміж адзнакамі «Усход» і «Заход».

З КІМ ВЫ, МАЙСТРЫ ПАЛІТЫКІ?

С тарт прэзідэнцкай гонцы ва Украіне, і з гэтым пагаджаюцца ўсе мясцовыя наглядальнікі, даў... Дзмітрый Мядзведзеў, які выступіў у жніўні са сваім знакамітым ужо «ўкраінскім» відэаблогам. Парушыўшы ўсе агульнапрынятыя правілы прыстойнасці, Прэзідэнт Расіі проста праігнараваў свайго ўкраінскага ка-

легу, якому кіраваць краінай яшчэ амаль паўгода, і дэманстравыўна спісаў яго з рахунку: «У Расіі спадзяюцца, што новае палітычнае кіраўніцтва Украіны будзе гатова выбудоўваць паміж нашымі краінамі такія адносіны, якія будуць сапраўды адпавядаць рэальным спадзяванням нашых народаў». І тым самым прымусіў прэтэндэнтаў на прэзідэнцкую пасаду «выйсці з акапаў» і публічна прадэманстраваць сваю пазіцыю па «расійскім» пытанні.

Першым адгукнуўся спікер Рады Уладзімір Ліцвін. Як той кот Леапольд, ён заклікаў усіх жыць дружна і накіраваў прапановы па міжпарламенцкаму супрацоўніцтву дзвюх краін. Праўда, вынік такога паспешлівага водгуку атрымаўся нулявы – ніхто нічога ў пазіцыі Уладзіміра Міхайлавіча так і не зразумеў. Ні ў Маскве, ні ва Украіне.

Потым гучным і зладжаным хорам адклікнуліся «левыя», і думка іх была прадказальна простая – «старэйшы брат» заўсёды мае рацыю. Лідэр Камуністычнай партыі Украіны Пётр Сіманенка падкрэсліў «аб'ектыўны характар прэтэнзій» расійскага боку. Яшчэ больш катэгарычна выказаліся яго паплечнікі. Так, старшыня Сацыялістычнай партыі Аляксандр Мароз лічыць, што «Прэзідэнт РФ Дзмітрый Мядзведзеў выказаў прэтэнзіі на падставе дакументаў, якія ў большасці і не адзін раз выкарыстоўваліся сацыялістамі Украіны для крытыкі знешняй палітыкі, якую спрабуе праводзіць Віктар Юшчанка». Наталія Вітрэнка ў характэрным для яе эпітажным стылі заявіла: «Я дакладна ведаю, што народ Украіны ў пераважнай большасці ненавідзіць украінскую ўладу і прызнае праўду ў звароце Прэзідэнта Расіі Дзмітрыя Мядзведзева. Я ўпэўнена, што наш народ вышпурне амерыканскіх лакеяў з улады і тады (і толькі тады) адновяцца братнія адносіны з Расіяй». Ялею на сэрца Масквы такія звонкія словы маглі б, безумоўна, дадаць, толькі ў Крамлі ўсё ж надта добра ведаюць рэйтынг гэтых палітыкаў ва ўкраінскім грамадстве, а таму нават не разглядаюць іх як магчымыя кандыдатуры на пост кіраўніка краіны, з якім давядзецца рана ці позна мець справу.

Падтрымаў расійскую пазіцыю і Віктар Януковіч, якога Уладзімір Пуцін марыў павіншаваць з перамогай яшчэ ў 2004 годзе. Зразумела, што з вялікім задавальненнем у Крамлі пачулі б пра поспех гэтага кандыдата і ў 2010-м. Толькі час бяжыць, і ў Маскве ўжо добра разумеюць, што сёння спадару Януковічу практычна немагчыма спакусіць хоць чым-небудзь электарат заходняй і цэнтральнай Украіны. Віктар Фёдаравіч возьме сваё на Усходзе і ў Крыме, але гэтага наўрад ці хопіць для агульнанацыянальнай перамогі. А таму...

А таму з асаблівай увагай наглядальнікі чакалі адказаў з боку Арсена Яцанюка і Юліі Цімашэнкі. Лідэр грамадскай ініцыятывы «Фронт перамен», былы міністр эканомікі і замежных спраў, былы спікер Вярхоўнай Рады, а сёння самы малады і энергічны з прэтэндэнтаў Арсень Пятровіч выказаўся рашуча: «Любы ўдзел любой замежнай дзяржавы ў выбарчай кампаніі ў іншай краіне вельмі кепска заканчваецца для гэтай замежнай дзяржавы». Праўда, потым трохі змякчыў сваю пазіцыю, адзначыўшы, што «некая праблематыка ёсць і з украінскага, і з расійскага боку».

Яшчэ больш хітра адрэагавала Юлія Уладзіміраўна. У яе рэакцыі можна было пачуць і рашучае «не», і прывідна-вабнае «так» – як паглядзець. Жанчына ў палітыцы! «Як прэм'ер-міністр я рабіла і раблю ўсё магчымае для паглыблення ўзаемавыгоднага супрацоўніцтва паміж Украінай і Расіяй. Мы заўсёды гатовы слухаць і прыслухоўвацца да меркаванняў партнёраў на Усходзе і Захадзе, улічваць іх інтарэсы, аднак умяшальніцтва ў нашы ўнутраныя справы з'яўляецца недапушчальным. Лічу таксама недапушчальным любое перарыванне развіцця супрацоўніцтва паміж Украінай і Расіяй», – адрэзала спадарыня Цімашэнка.

Рашучы адлуп даў расійскім прэтэнзіям і Віктар Юшчанка. Вось толькі яго пазіцыя сёння, напэўна, у найменшай ступені цікавіць палітычных наглядальнікаў – рэйтынг дзеючага Прэзідэнта краіны абваліўся да амаль непрыстойных некалькіх працэнтаў, і шансаў паправіць становішча, як лічаць вельмі многія аг-

ледальнікі кіеўскага палітычнага алімпі, у Віктара Андрэевіча не шмат. Занадта многа часу страчана. Надта мала зроблена. На абшарах палітычнага поля Украіны сярод эканамічных і ўладных цэнтраў сілы постаць Прэзідэнта паступова, крок за крокам, драбнела, губляла ўплыў і значэнне. Аналітыкі ўкраінскіх СМІ самых розных кірункаў сёння сыходзяцца ў меркаваннях, што на чарговых выбарах Віктару Юшчанку, як аднаму з кандыдатаў, перспектывы не свецяць – электарат не даруе яму палітычнай слабасці.

Зрэшты, рэакцыя палітыкаў на маскоўскі дэмарш была хоць і цікавая, але прадказальная. Для старонняга наглядальніка куды больш цікава было паглядзець, як паставіцца да звароту расійскага Прэзідэнта ўкраінскае грамадства ў цэлым. Што кажуць людзі? Што пішуць газеты? Пра што распавядае тэлебачанне і радыё?

І вось тут адкрываюцца рэчы калі і не зусім нечаканыя, то, прынамсі, не абсалютна прадказальныя. Аказваецца, уціск і шантаж – гавары, культурны або знешнепалітычны – як метады зносінаў краін-суседзяў аўтаматычна выклікае адэкватнае па моцы процідзеянне. Калі ў 2004 годзе Віктару Януковічу было проста і лёгка гаварыць пра сваю стопрацэнтную арыентацыю на Усход, то сёння ён вымушаны будзе старанна і карпатліва падбіраць патрэбныя словы, каб палумачыць электарату сваю платформу.

Вельмі многіх грамадзян краіны падзеі апошніх гадоў пераканалі ў перавагах самастойнага і незалежнага развіцця Украіны як вялікай і перспектыўнай еўрапейскай дзяржавы. Якой, безумоўна, не варта сварыцца з суседзямі, тым больш такімі буйнымі і моцнымі, як Расія, але якой і без апякі «старэйшага брата» абысціся можна проста. Успомніце, што адчувалі мы пад час нядаўняй «малочнай вайны», – і стануць лепш зразумелымі настроі, пануючыя сёння ва ўкраінскім грамадстве.

Піяршыкі Юліі Цімашэнкі «працуюць»

БАРДАК І КРЫЗІС: АДЧУЙЦЕ РОЗНІЦУ

На адным з апошніх пасяджэнняў Кабінета Міністраў Юлія Цімашэнка з задавальненнем адзначыла, што па выніках другога квартала гэтага года аб'ём замежных інвестыцый ва ўкраінскую эканоміку павялічыўся ў два разы і склаў больш за 1,5 млрд. долараў. Выдатны вынік, калі ўлічыць, што за 2006 год, адзін з самых лепшых у гэтым плане ў найноўшай гісторыі краіны, замежныя інвестары прынеслі 4,5 млрд. долараў. Таму нядзіўна, што Юлія Уладзіміраўна ўбачыла ў актыўнасці інвестараў добры знак: «Такі актыўны прыток інвестыцый сведчыць аб ажыўленні эканомікі, аб тым, што яна крок за крокам выходзіць з крызісу».

Як той казаў, твае б словы ды Богу ў вушы. Многія эксперты зусім не падзяляюць аптымізм кіраўніка ўрада, для якой поспехі эканомікі могуць стаць самым важным, а магчыма, і адзіным козырам у барацьбе за прэзідэнцкую пасаду. Так, галоўны рэдактар часопіса «Эксперт-Украина» Андрэй Бліноў лічыць, што рэальныя лічбы развіцця эканомікі сведчаць пра адваротныя працэсы: «Гадавыя тэмпы падзення прамысловай вытворчасці захоўваюцца на ўзроўні 30 %. Захоўваецца падзенне прыбыткаў грамадзян, і, паводле афіцыйных даных, якія мала ўлічваюць ценявую эканоміку, рэальнае зніжэнне іх складала 10 % з улікам інфляцыйнага фактара. З ліпеня пачала пакарацца гадавая інфляцыя, а між тым ужо ў чэрвені ў гадавым вымярэнні яна складала 14 %. А самая неадназначная сітуацыя – у фінансавым сектары».

І праўда, курс нацыянальнай валюты і рост цэн – тыя праблемы, якія ўраду пры ўсім жаданні замаўчаць не ўдасца. Людзі ж самі ўсё бачаць. За два тыдні майго знаходжання ў Крыме кошт долара з 8 грыўняў вырас да 8,5 грыўні. Як замежнага візіцёра з валютай у кішэні мяне гэты працэс не мог не парадаваць – за 14 дзён кожныя 100 прывезеных долараў «падаражалі» на пляшку нядрэннага каньяку. А вось у саміх украінцаў, якія атрымліваюць зарплату ў грыўнях, радавацца падстаў няма. Тым

больш, што за гэтыя ж два тыдні на 50 капеек падаражэў літр бензіну, а кошт цукру з пачатку года, паводле мясцовых СМІ, павялічыўся на 70 %.

Людзі ў гэтай сітуацыі выкручваюцца як могуць. Ды і рынак ім у гэтым дапамагае – прапануе безліч нізкакасных, але надзвычай танных тавараў. Я, напрыклад, зведаў культурна-спажывецкі шок, калі на адным з рынкаў пабачыў велізарныя развалы новага абутку (некалькі соцень пар!), кошт за любую пару складаў 25 грыўняў (прыблізна 3 долары). Можна ўявіць сабе якасць гэтых пантофляў і матэрыялы, з якіх яны зроблены! Беларусы туды і не глянулі б, пэўна, а ўкраінцы купляюць. Зрэшты, нешта ж на тых рынках прыдаецца і нам, недарэмна ж беларускія «чаўнакі» пратапталі сцяжынкi на рынкі ў Хмяльніцкім альбо Адэсе...

І тым не менш, пры ўсіх эканамічных цяжкасцях, якія перажывае Украіна, не эканамічны крызіс сёння яе галоўная праблема. Бо крызіс – ён і ў Афрыцы крызіс. Да эканамічнага ці фінансавога крызісу людзі прыстасоўваюцца. Ён, у рэшце рэшт, мінаецца. І жыццё рана ці позна наладжваецца. Куды горш, калі ў краіне існуе крызіс улады, які спараджае бязладдзе, неспакой, наванасць дзеянняў, усёдазволенасць чыноўнага людз, сацыяльную і прававую несправядлівасць. Той крызіс, які спараджае бардак – самую галоўную праблему сучаснай Украіны.

Вонкава тут усё ў парадку – і палеткі ўбрання, і ўзбочыны дарог абкошаныя, і вуліцы памятаюцца, і ў крамах поўна тавараў. Але...

Беларускі пагранічны пункт пропуску і па дарозе туды, і назад я прайшоў за пяць, ад сілы дзесяць хвілін. І «пагранцы», і мытнікі працавалі зладжана і бездакорна, дакладна выконваючы абавязкі, дзеля якіх іх і паставілі на нашай мяжы. Украінскі пункт па дарозе туды я праходзіў шэсць з паловай гадзін, назад – тры гадзіны. Не таму, што нехта нешта правозіў забароненае альбо ехаў без дакументаў. Проста людзям у форме з украінскімі шэўронамі вельмі не хацелася працаваць. Ім былі нецікавыя мы, звычайныя турысты на маленькіх машынах, і яны проста не звярталі на нас увагі. Затое

як ажывіліся мытнікі, калі на пункт заехаў аўтобус з «чаўнакамі» з Малдовы! З якім імпэтам яны трэслі багаж пасажыраў, як заўзята шукалі, чым на малдаванах можна пажывіцца! І вось гэта – сапраўдны бардак. Альбо ўкраінскі даішнік, які спыніў мяне на трасе Адэса – Кіеў. «Братка, выбачай, я ж з адпачынку еду, скончыліся ў мяне грыўні», – паспрабаваў я разжалобіць афіцэра. «А доллары? Еўра? Дай хоць што-небудзь!» – хлопцу ў форме нават у галаву не прыйшло, што ён займаецца нечым непрыстойным. І гэта – таксама бардак.

Але гэта – бардак побытавы. А вось прыклад бардаку дзяржаўнага маштабу. Кіеўская гарадская дзяржадміністрацыя прымае пастанову аб павышэнні тарыфаў на паслугі гарачага і халоднага водазабеспячэння, цеплазабеспячэння і абслугоўвання прыдамавых тэрыторый. Адзін з грамадзян падае на гарадскія ўлады ў суд, і Шаўчэнкаўскі раённы суд Кіева прыпыняе дзеянне гэтага распараджэння. Адначасова Кабінет Міністраў Украіны таксама адмяняе рашэнне гарадской улады да разгляду пытання Прэзідэнтам, а прэм'ер і міністр ЖКГ заклікаюць кіяўлян не плаціць па новых тарыфах, выстаўленых у плацёжках за чэрвень. Рашэнне раённага суда ў канцы ліпеня адмяняе Апеляцыйны суд Кіева, але распараджэнне Кабміна адмяніць немагчыма. А Прэзідэнт, якому падпарадкоўваецца Кіеўская гарадская дзяржадміністрацыя і ад якога і ўрад, і кіяўляне чакаюць яго важнага слова... маўчыць. У выніку – за чэрвень гарадская гаспадарка атрымала ўдвая менш грошай, чым у маі. У ліпені сітуацыя абвастраецца – ужо толькі 20 % кіяўлян вырашылі заплаціць па «жыроўках». А тым часам з бюджэту краіны кіеўскай адміністрацыі грошы даваць ніхто не збіраецца. І атрымліваецца, што рыхтаваць цепласеткі да зімы кіеўскім уладам проста няма за што. Больш таго, з-за адсутнасці сродкаў паўстае рэальная пагроза поўнага калапсу камунальнага сэрвісу агромністага горада. Праходзяць дні, тыдні, а ў сітуацыі не мяняецца нічога, і ніхто не ведае, якой у рэшце рэшт будзе развязка.

Гэты прыклад – сведчанне бардаку куды больш глыбокага і сур'эзнага, чым фак-

ты хабарніцтва ці вымагальніцтва з боку асобнага чыноўніка. Сведчанне сістэмнага крызісу ўлады, які апанаваў Украіну.

Прэзідэнт, якога ніхто ў грош не ставіць. Кабінет Міністраў, які ваюе з Нацыянальным банкам, з Прэзідэнтам ды і з усімі структурамі наогул. Вярхоўная Рада, якая некалькі тыдняў не можа пачаць працаваць з-за непрымырымасці фракцый. Пракуратура, якая выконвае заказы тых палітычных сіл, якія прызначылі пракурораў на пасады. Кіраўнікі абласцей, якія адчуваюць сябе памеснымі князькамі ў сваіх вотчынах...

Бардак! Менавіта ён так абрыдзеў простым украінцам.

24 жніўня незалежная Украіна адзначыла сваё паўналецце – 18 гадоў. Быў парад, было святкаванне, было шмат вельмі цікавых і чыста пратакольных мерапрыемстваў. Але адна з акцый падалася мне чамусьці вельмі сімптаматычнай.

У Гуляйполі Запарожскай вобласці прайшоў фестываль «Дзень незалежнасці з Махно». Уяўляеце – анархісты ўсіх гатункаў збіраюцца разам, каб адзначыць дзень утварэння дзяржавы! Ці можна ўявіць сабе больш сюррэалістычную карцінку?

І ці не яскравы гэта сімвал?

Украіна хутка зробіць свой выбар. Эксперты сходзяцца ў меркаваннях, што ў другім туры прэзідэнцкага марафону мы пабачым нашых старых знаёмых – спадарыню Цімашэнку са спадаром Януковічам. Праўда, галасоў ім абяцаюць не больш як па 25 %. Што будзе азначаць – астатнія ўкраінцы не хацелі б бачыць сваім Прэзідэнтам ні аднаго, ні другога.

А каго?

Не ведаю. Магчыма, Украіна яшчэ проста не знайшла яго. Магчыма, ёй яшчэ давядзецца чакаць не год і не два, прайсці праз новыя і новыя выбары, каб калі-небудзь усё ж прывесці да ўлады таго, хто зможа навесці ў краіне элементарны парадак. Так, як зрабіла гэта ў свой час Беларусь.

Максім МІКАЛАЕЎ ■

Акцыя пратэсту
ля Нацыянальнага
банка Украіны